

Det er egentlig kun i dets indre Forfjællighed fra Livsfæstet, at Forpagtningsforholdet kan søge sin Berettigelse ved Siden af hin fra Arilds Tid bestaaende Form for Bønderjordens Benyttelse, men en saadan Forfjællighed forsvinder i Virkeligheden ved deres Egestillen. Den større Sikkerhed for Jorddrot og Bønde, som man har villet finde deri, at Retsforholdet var bundet til en bestemt Tidgrænse, turde Erfaring tilstrækkelig have viist, ikke har havt stor Tillokkelse for Brugerne, hvis Talsmænd endog ville se større Betryggelse i Fæstets Varighed for Fæsterens og Enkes Livstid og i den Omhu for deres Efterladte, som den nye Lovgivning viser, og det ringe Omfang, hvori Godseierne have benyttet Bortforpagtninger i Tidrummet før Loven af 19de Februar 1861, synes ei heller for deres Bedkommende at vidne om stor Interesse for denne Side af Forholdet. Det maa derhos, forsaavidt der overhovedet kunde være Spørgsmaal om fra et almindeligt nationaløkonomisk Standpunkt at afveie Fordelene ved de tvende Brugsformer, ikke glemmes, at der netop i senere Dage har reist sig vægtige Stemmer for den Betragtning, at et Tidrum af 50 Aar med alle de Omkostelser i Eiendommenes Værdi og i Driftsmaaden, som et saadant kan føre med sig, var en uhenftigsmæssig Grænse ved Udlete af Jord, og at Forpagtningstiden burde indskrænkes til 30 Aar. Ligeledes maa det vistnok erkjendes, at en Godseier uanskelig skal kunne bevare Interesse for Godsets Gaarde, naar disse paa saa lang Tid gives ud af hans Haand, uden at han ordentligvis vil komme til at have nogen Indflydelse paa Bestemmelsen af, hvem der skal komme til at besidde dem, og de tilmed efter Lovgivningen kunne gaa over til Personer, der for ham staa som ganske Fremmede. Det kan derfor vistnok forudsættes, at de lange Forpagtninger, naar Retsforholdet ikke bevarer den Bevægelighed og Frihed, der nu giver det sin eiendommelige Præg, i Fremtiden kun ville blive lidet benyttede, undtagen netop i saadanne Tilfælde, hvor Godseieren sætter sin Interesse i at udbringe det mest Mulige af Gaardene, og ligesom den stigende Afgift, som Loven af

25de Juni 1870 tillader Godseieren at bestemme, vil forsyne ham med et Mid del til at følge de opadgaaende Jordpriser og Konjunkturer, saaledes kan Udvalgets Flertal derhos ikke friggjøre sig for den Frygt, at denne Udgang til at fastsætte en stigende Forpagtningsafgift lettelig vil kunne føre med sig, at de paa 50 Aar lydende Forpagtninger ofte i Virkeligheden ikkun ville komme til at gjælde for en langt kortere Tid. — Forsaavidt man derhos har gjort gjældende til Fordel for de lange Forpagtninger, at det efter Loven af 25de Juni 1870 ikke var tilladt, at betinge sig Indfæstning, at Brugeren saaledes bevarede sin Driftskapital, og at denne Brugsform overhovedet ydede Godseieren et Middel til at lade selv mindre hemidlede Personer opnaa Nydelse af Gaardene, synes man at overse, at Indfæstning ingenlunde hører til det Væsentlige i Fæsteforholdet, og at der Intet er til Hinder for, at Godseieren bortfæster Gaardene uden eller i alt Fald imod en meget maadholden Indfæstning, saaledes som i ældre Tid steds var Tilfældet. Under sædvanlige Forhold kan der derhos ikke være mindste Tvivl om, at Godseieren iblandt flere Medbejlere til hans Gaard vil vælge den, hvis Formuesvilkaar afgive størst Sikkerhed for, at han vil vide paa hensigtsmæssig Maade at røgte sin Dont og sine Pligter ligeoverfor Jorddroten, og hvor personlige Hensyn tale afgjørende for Valget af den ubemidlede Karl, forbyder Fæstets Natur ikke Godseieren at fyldestgjøre Hjertets Krav.

Hertil kommer nu, at der har gjort sig Tvivl gjældende i Udvalget, paa den ene Side om den paatænkte Egestillen af Fæste- og Forpagtningsforholdet lod sig iværksætte ved en blot Overflyttelse af Fæstelovgivningens Bestemmelser, og paa den anden Side, om Egestillets vægten vilde være tilveiebragt ved de foreslaaede Ændringer, og saaledes blandt Andet, om det ikke vilde være fornødent strax at overføre de i Forordningen 8de Juni 1787 og den senere Lovgivning indeholdte processuelle Regler paa Forpagtningsforholdene. Dette er imidlertid kun en enkelt Mangel, som strax springer i Die, og Udvalgets Flertal kan i det